Bir Zamanlar

Dr. M. Murat Baskıcı
baskici@politics.ankara.edu.tr

Bu sayımızda 1931 yılından bir popüler bilim haberi yer alıyor. Haber, 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nin etkileri karşısında genç Türkiye Cumhuriyeti'nin aradığı pek çok tasarruf tedbirinden birine, zıraî makinelerde yakıt tasarrufu konusuna, ilişkin. Bu konudaki denemeler Atatürk Orman Çiftliği'nde gerçekleştirilmiş...

Ziraat Gazetesi

Ağır yağ ile işleyen traktörlerin tecrübesi

İsat Ahmet

Her günkü amelîyat, makinalara verilen muhtelif mahsûlât görülen amâller, yapılan işler keyfiyet ve kemiyeti tesbit edilmiş ve traktörler mütemadiyen bir mat ve ilk mesaisi sahasında çıplak ordu halde idi. 130 saat süren devamlı tecrübeler esnasında 300 hektarcan fazla arazi çürütülmüş ve bunu müteakip makinalar sökülerek silindir, pistan, krank mili, yataklar ve dişliler gibi aşınmaya maruz noktalar ve aksamı tetkik edilmiştir. Bu tecrübelere ait tamam edilen raporlarla rapor neşr edileceğinden tefrîrattan sarfınazar ediyorum. Bunda tecrübelerde elde edilen ve memleketimiz zıraatini ilâkadar eden neticenin en mühimi: Ağır yağ traktörlerinin petrol traktörleri tetkik bir müsait vaziyet göstermektedir. Bu cesvenin nazıyat hesabına ait aşağıdaki rakkamlara göre elde edilmiş resmî hesabatta 1000 23 hacmindaki topuğu hafif vâsıfı kıyasî itibar olmarak (amortisman, mazdat müteahhile, yağ, benzin ve makinist gibi bilâtemle resmî fahiş olmak şartile) resmî masraflar arasındaki nisbet: saz hamada (1 : 3,12), ikilme ameliyatında (1 : 3,56) Ayrıca (1 : 2,11) olmaktadır. Tecrübe ...

Nebati yağlardan evsafı sağlığı gösterebilen dört cins yağ kullanılmıştır. İptidal ve ilerlemek noktaları mamia ragmen yükseğ ve tatmin mumu farkı olan bu maddelerle yapılan orijinal tecrübeler bazı firmalar tarafından ıcrarı itibare alınarak tecrübeye konulmuşlardır. Bu maddeler kışın soğuk mevsimlerde donacağından kullanılmaktaları zaman depoların evvelce mahsus suretile tulumba ve pompalarla mevcutlarının vasıflarını kolaylaştırmak ve her yağın kıvamına göre muhtelif kalıbında mazut kullanmak lâzım gelmektedir. Fabrikalardan alınarak bu yağlarla tecrübe yapmaktaları için ameliyat esnasında bazı mahzurlar görülmüştür.

Memleketin gerek zıraat ve sanayiinde ve gerekse ordusunda kullanılmakta olan mühimmi takat mevkiinin ile tecrübesini ki, suretle tedricen değiştirerek ve kabile yakın dahilde elde edilen vesaiti kullanmağı temin ederek millileştirmek ciddî bir mevkie halinde tetkik edilmeğe değer. Fransa hükümeti harcın ihtiyacından kısmen alınmasını kesmek için adan ahşırdıkat milli bir maddesi mevcut olarak ilân etmekte ve müteahhitlerin ile ordu vesaiti mahiyesinde gazyoli traktör ve kamyonlar temin etmiş gibi Almanlarda lâkide elde edilen lignite gibi maddeleri motorlarda kullanmak için yine uzamakta ve ilmi müessseleri ka mevzu'la uğraşmaktadırlar. Mazut traktörleriyle ilmetten gazyoli traktörlerin kullanma memleketimizin ormancılık zıraat mıntıkalarında ameliyat sahasında tetkik edilmesini istikbal için faydalı olmağı kuvvetle umuyuz.

Kullanılan yerli nebatî yağların evsafı

	İlâmesindeki kesafeti	İptidal noktası	Tatbik noktası	25 derecedeki Engler derecesi
Ay çiçeği yağı	0,920	227	271	1,23
Fındık yağı	0,925	275	347	67
Zeytin yağı	0,915	215	295	7,907
Fanak yağı	0,9235	230	257	7,5

(Bu rakkamlar merkez kimya laboratuarı tarafından tespit edilmiştir.)

Hofherr Mazot Traktörleri

Hofherr - Schrantz - Clayton - Schuttleworth

Ziraat Gazetesi, Ocak 1931, s.55-59.